

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άνθρωπος και δομημένο περιβάλλον

Α. Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Επιλέξτε τη σωστή από τις παρακάτω προτάσεις, θέτοντάς την σε κύκλο.

1. Το περιβάλλον γίνεται *ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ*
 - α) όταν μέσα στο φυσικό περιβάλλον κατασκευάζονται χώροι κατάλληλοι για τις ανθρώπινες ανάγκες
 - β) όταν το υπάρχον περιβάλλον αφήνεται ελεύθερο να επεκταθεί
 - γ) όταν σταματά η διάβρωση του εδάφους
 - δ) όταν η πανίδα και η χλωρίδα εμπλουτίζονται
2. Για να *ΟΡΓΑΝΩΣΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ* βασίζεται
 - α) στις παρορμήσεις του ενστίκτου του
 - β) στην ανώτερη νοημοσύνη του
 - γ) στην τάση που έχει να επικρατεί στη φύση
3. *ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ* είναι
 - α) το σύνολο των τεχνημάτων, ανθρώπινων σχέσεων και ιδεών
 - β) οι συνεχείς προσπάθειες εκμετάλλευσης των φυσικών του πόρων
 - γ) η εκμετάλλευση του περιβάλλοντος του
4. Η *ΟΙΚΗΣΗ* εκφράζει
 - α) τη συμβίωση ανθρώπων και ζώων στον ίδιο χώρο
 - β) την κατάληψη ενός χώρου από τον άνθρωπο με σκοπό τη διαβίωσή του σε αυτόν
 - γ) τους χώρους δραστηριοποίησης του ανθρώπου

5. Χαρακτηριστικά του *ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ* είναι
- α) η ύπαρξη δρόμων και κτισμάτων μέσα στο χώρο
 - β) η εντατική καλλιέργεια μιας έκτασης
 - γ) η ανάπτυξη πρασίνων εκτάσεων
6. Η σταθεροποίηση του *ΜΙΚΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ* αποβλέπει στην
- α) ταχεία κυκλοφορία των αυτοκινήτων
 - β) ανάπτυξη τεχνολογικών μέσων στην πόλη
 - γ) οικονομική ανάπτυξη
 - δ) ρύθμιση των σχέσεων του ανθρώπου με τη φύση
7. Η *ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ* του δομημένου χώρου δείχνει
- α) τη δομή της ανθρώπινης σκέψης
 - β) τον τρόπο ζωής και την οργάνωση της ανθρώπινης κοινωνίας
 - γ) τις απαιτήσεις για την οικονομική ανάπτυξη
 - δ) την αγάπη για τη φυσική τάξη και αρμονία
8. Η *ΠΟΛΗ* συνδέεται με
- α) την ανάπτυξη του πολιτισμού
 - β) τις οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων
 - γ) τις απαιτήσεις των κατοίκων για καταναλωτικά αγαθά
 - δ) την εξέλιξη της τεχνολογίας
9. Τα αίτια της *ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ* συνδέονται με
- α) δημογραφικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και τεχνολογικούς παράγοντες
 - β) τη φύση και τη διατήρησή της
 - γ) τη γεωγραφική θέση μιας περιοχής
 - δ) τις κυρίαρχες κλιματικές συνθήκες

10. Ο Άγγλος κοινωνιολόγος και οικονομολόγος *MALTHUS* υποστήριξε ότι
- α) θα υπάρξει αφθονία τροφίμων στο μέλλον
 - β) η αύξηση του πληθυσμού θα συνεχιστεί απρόσκοπτα
 - γ) τα τρόφιμα αυξάνονται με αριθμητική πρόοδο, ενώ ο πληθυσμός με γεωμετρική
 - δ) η βιομηχανία μπορεί να αυξήσει τα τρόφιμα
11. Παράγοντας που οδήγησε στην *ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ* ήταν
- α) η αύξηση του πληθυσμού των πόλεων
 - β) η ελάττωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων
 - γ) η αύξηση του αριθμού των χωριών
 - δ) η εισαγωγή της μηχανής στην παραγωγική διαδικασία
12. *ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ* σημαίνει
- α) αύξηση του πληθυσμού των πόλεων σε βάρος του αγροτικού πληθυσμού
 - β) αύξηση του πληθυσμού των χωριών
 - γ) αύξηση του πληθυσμού των γεωργών
 - δ) ελάττωση του πληθυσμού των πόλεων
13. Κύρια *ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ* είναι η
- α) πολεοδομία της πόλης
 - β) αρχιτεκτονική των κτιρίων
 - γ) διάνοιξη μεγάλων λεωφόρων
 - δ) απρογραμματίστη και ανεξέλεγκτη χρήση γης
14. Η σχέση ανάμεσα στον *ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ*
- α) είναι δραματικά άνιση, επειδή το ένα τρίτο του πληθυσμού της χώρας κατοικεί στην Αθήνα
 - β) εξελίσσεται ομαλά, αφού η περιφέρεια αυξάνει τον πληθυσμό της
 - γ) εξελίσσεται άνισα γιατί η περιφέρεια αφαιρεί πληθυσμό από την πρωτεύουσα

15. Την *ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ* της χώρας προκάλεσε
- α) η κακή συντήρηση των κτιρίων στις πόλεις
 - β) η κερδοσκοπία πάνω στη γη
 - γ) η κακή συντήρηση αξιόλογων νεοκλασικών κτιρίων
 - δ) η ελλιπής συντήρηση των σπιτιών στις αγροτικές περιοχές
16. Η *ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΔΙΟΓΚΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ* είχε ως συνέπεια
- α) την εξυγίανση της υπαίθρου
 - β) την εγκατάλειψη της υπαίθρου
 - γ) τη συντήρηση των κτισμάτων στην ύπαιθρο
 - δ) την κατασκευή μεγάλων δημόσιων έργων στην ύπαιθρο
17. Ο σημερινός *ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ* αποβλέπει
- α) στη δημιουργία νέων τεχνολογικών τάσεων
 - β) στην ίδρυση μεγάλων βιομηχανιών
 - γ) στη δημιουργία υγιεινού αστικού περιβάλλοντος
 - δ) στη διαρκή επέκταση της πόλης
18. Τα *ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ* αφορούν
- α) την οικονομική ανάπτυξη της πόλης
 - β) τη ρύθμιση του χώρου της πόλης
 - γ) τη μετατροπή της πόλης σε περιφερειακούς οικισμούς
 - δ) τη μετατροπή του χωριού σε αστικό οικισμό
19. Με τα *ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ* επιδιώκεται η
- α) αναδιάταξη των καλλιεργειών
 - β) αποξήρανση των λιμνών
 - γ) μείωση της ρύπανσης στους ανοικτούς χώρους
 - δ) σκοπιμότερη κοινωνική και περιβαλλοντική οργάνωση του αστικού χώρου

20. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ προσκρούει
- α) στις οικονομικές δυσκολίες
 - β) στις τεχνολογικές δυσχέρειες
 - γ) στην αντίσταση των δημιουργημένων συμφερόντων
 - δ) στην ανάγκη επέκτασης των πόλεων
21. Συνθήκες που οδήγησαν στην *ΑΝΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ* είναι η
- α) συσσώρευση δραστηριοτήτων σε ορισμένα αστικά κέντρα
 - β) ανάπτυξη της υπαίθρου
 - γ) αύξηση των καλλιεργουμένων εκτάσεων
 - δ) άρδευση των γεωργικών εκτάσεων
22. Η *ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ* επιδιώκει την
- α) ανάπτυξη των μεγάλων πόλεων
 - β) μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων ανάμεσα στις περιφέρειες της χώρας
 - γ) ανάπτυξη των χωριών
 - δ) αύξηση των γεωργικών εκτάσεων
23. Προϋπόθεση *ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ* είναι
- α) ο κεντρικός έλεγχος των αποφάσεων
 - β) ο αδιάκοπος έλεγχος των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων
 - γ) η διοικητική αποκέντρωση
 - δ) η κατάργηση όλων των ελέγχων
24. *ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ* είναι αυτές που
- α) κατανέμουν την παραγωγική δραστηριότητα και καθορίζουν τη χρήση γης
 - β) απαγορεύουν την ποικιλομορφία στα κτίρια της πόλης
 - γ) αναπτύσσουν δασικές εκτάσεις
 - δ) επιλύουν το πρόβλημα των σκουπιδιών σε κατοικημένους χώρους

B. Ερωτήσεις αντιστοίχισης

Αντιστοιχίστε τις έννοιες της στήλης Α με τις αυτές της στήλης Β, με ένα συνδυαστικό βέλος.

1.

A	B
– ανορθολογική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων	α. η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των τοπικών υπηρεσιών
– πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης	β. προκλήθηκε κατά ένα βαθμό από την υπερβολική ανάπτυξη του κέντρου σε βάρος της περιφέρειας
– διοικητική αποκέντρωση	γ. σκοπεύει να μειώσει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες ανάμεσα στις περιφέρειες της χώρας

2.

A	B
– χωροταξικός σχεδιασμός	α. αφορά περιοχές που προστατεύονται λόγω της υψηλής οικολογικής και πολιτισμικής τους αξίας
– προτάσεις του χωροταξικού σχεδίου	β. η γεωγραφική διάσταση των επιλογών του εθνικού οικονομικού σχεδιασμού
– προστασία του περιβάλλοντος	γ. αφορούν την κατανομή των παραγωγικών δραστηριοτήτων και τις χρήσεις γης

Γ. Ερωτήσεις διάταξης

Βάλτε στη σωστή σειρά τις παρακάτω έννοιες ή διαδικασίες με βάση

1. την εξέλιξη του φαινομένου της οίκησης (ξεκινώντας από την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη)
 - α) σπήλαια
 - β) αστικοί οικισμοί
 - γ) πόλη
 - δ) αγροτικοί οικισμοί
2. τις εξελίξεις που οδήγησαν στην αστικοποίηση, (ξεκινώντας από τις πρώτες τεχνολογικές μεταβολές)
 - α) ανακατάταξη εργατικού δυναμικού
 - β) εισαγωγή της μηχανής στην παραγωγή
 - γ) μετακίνηση του πληθυσμού της υπαίθρου
 - δ) αστικοποίηση
3. τα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκαλούνται στις πόλεις
 - α) ρυπασμένη ατμόσφαιρα
 - β) εξάπλωση αστικών κέντρων
 - γ) υπερβολικός κυκλοφοριακός φόρτος
 - δ) έλλειψη ελεύθερων χώρων

Δ. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης και κρίσης

1. Τι υποστήριξε ο Malthus για τον αυξανόμενο πληθυσμό της γης;
2. Πού απέβλεπε η μηδενική ανάπτυξη σύμφωνα με τη γνώμη ορισμένων οικολογιστών;
3. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης;
4. Ποιο θεωρείται ως βασικό εργαλείο για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης;
5. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των δραστηριοτήτων των ανθρώπων στον αγροτικό οικισμό και στον αστικό οικισμό;
6. Ποια προβλήματα οδήγησαν στην άσκηση μιας ενεργού πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης;